

Nieuwe media in de kerk

“In dit artikel wordt een beeld geschetst van de mogelijkheden van moderne media als ondersteuning voor het verkondigen van Gods Woord.”

Met deze inleidende zin is de kern van dit artikel neergeschreven: namelijk dat moderne media altijd ten dienste moeten staan van waar het in de kerk om gaat: de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus. Of het nu gaat om internet, video, digitale projectie middels een Beamer, of welke moderne techniek dan ook: het moet dienstbaar zijn aan het Woord, aan het Evangelie.

Moderne of nieuwe media

Doorgaans worden daarmee twee zaken aangeduid, namelijk internet en beamer. Met internet hebben we het over het opzetten en onderhouden van een website. Dat kan een zeer bruikbaar medium zijn mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Technisch is het mogelijk om een openbaar deel en een besloten deel op het internet te plaatsen. Het openbaar deel is voor iedereen, wereldwijd zichtbaar, en het besloten deel alleen voor hen die een wachtwoord hebben. Het besloten deel kan als communicatiemiddel voor intern gebruik dienen. Dat kan voor de gemeente in zijn geheel maar ook, bijvoorbeeld op een tweede besloten deel, voor alleen de kerkenraad, om langs die weg een archief van besluiten etc. op te bouwen. Met de zoekmethodes die een website biedt, kan ieder (kerkenraads)lid snel en effectief zaken opzoeken.

Als kerkgenootschap hebben we, vanuit ons Dienstenbureau in Veenendaal, een informatieve website staan op het domein www.cgk.nl. Daaraan gekoppeld hebben tal van lokale gemeenten een eigen website. Voorbeelden daarvan zijn www.bennekom.cgk.nl en www.zwolle.cgk.nl. In feite kan iedere Christelijke Gereformeerde Kerk, Deputaat, Bond, etc., gebruik maken van dit domein. De voorwaarden zijn via de website op te vragen.

Het openbaar deel is voor iedereen zichtbaar en daarom moet daar goed over nagedacht worden.

“Waarom willen we een website? Voor wie willen we dat? Wat willen we publiceren? Hoe gaan we dat organiseren en wat kost het?” Het zijn vragen die eerst beantwoord moeten worden. Voor het gebruik van beamers in de samenkomsten zijn dezelfde vragen relevant.

Voor wie doen we het

In de inleiding is het basisantwoord al gegeven. Het gebruik van moderne media mag nooit een doel op zichzelf zijn. Net als de liturgie, de bijbelvertaling of de liederenkeuze geen doel op zichzelf mag zijn. Als het ons werkelijk gaat om de verkondiging van Jezus Christus, mogen we van alle middelen gebruik maken die God ons ter beschikking stelt. Er zijn meer traditionele en modernere middelen, maar daarbij zou je het woord van Paulus kunnen betrekken: “wat doet het ertoe? Als Christus maar verkondigd wordt (Filippenzen 1, 18). Zoals met alles kunnen de middelen ten dienste van, maar ook heel makkelijk als doel in zichzelf gebruikt worden. Waakzaamheid op dit punt blijft geboden.

De volgende vraag is dan: voor welke groep mensen doen we dit? Voor de gemeente? Is die er klaar voor? Bouwt het de gemeente op, of (nog) niet?

Bij een website: de eigen gemeenteleden, de kerkenraad, commissies en welke dan? En wat betreft het openbaar deel: welke doelgroep? Jongeren, ouderen, gelovigen, zoekenden etc.

Per onderdeel is het goed om na te denken over deze vragen en daarop de keuze voor de inhoud af te stemmen. Immers als bekend is voor wie, komt de vraag wat er aangeboden wordt.

Beamers in de diensten

In de praktijk blijken er regelmatig bezoekers in de diensten aanwezig te zijn die onbekend zijn met "kerkelijke gebruiken". Het team dat de presentaties verzorgt merkt dat op en de voorzitter agendeert het op de beamteam vergadering.

Uiteindelijk wordt de kerkenraad geadviseerd het projecteren uit te breiden tot alles wat nodig is om bezoekers die onbekend zijn met kerkelijke gebruiken als een van de belangrijkste groepen te gaan beschouwen en daar bij de presentatie vanuit te gaan.

Gevolg:

De preek wordt ondersteund met woorden en eventueel beelden. Dat heeft als voordeel dat de aanwezigen de rode lijn van de preek via het scherm kunnen volgen. Door middel van steekwoorden wordt deze hoofdlijn gedurende de preek steeds verder zichtbaar. Alle bijbelteksten worden getoond, zodat de aanwezigen, ook als men geen bijbel bij zich heeft, kunnen meelezen. De liederen worden getoond en de onderdelen van de dienst worden kort aangekondigd zodat ieder weet wat er gebeurt.

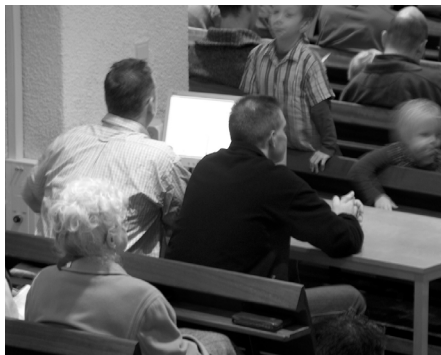
Belangrijk in een dienst is dat de voorganger leidend moet zijn en blijven. Het is zeer storend als op het scherm al staat "gebed" terwijl de predikant het amen van de preek nog niet heeft uitgesproken. Een predikant moet altijd de ruimte hebben om zelf een gepland onderdeel te laten vervallen. Dat vraagt om flexibiliteit van degene die de beamer bedient.

De organisatie

Het gebruik van moderne media is het gevolg van een weloverwogen denkproces. Dat proces kan op verschillende plaatsen in een gemeente starten, maar dient uiteindelijk altijd geïnitieerd te worden door de kerkenraad.

De ervaring heeft mij geleerd dat men het niet redt met alleen een groepje enthousiaste gemeenteleden. Draagvlak in de kerkenraad is cruciaal, evenals als een redelijk strakke en constante organisatie.

Het verdient aanbeveling om

een evenwichtige commissie op te zetten met een voorzitter, secretaris en penningmeester die een plan maken.

Wie het over een website heeft, heeft het over communicatie en dat vraagt om een groep mensen die bereid is, zo vaak als nodig nieuwe informatie op de website te plaatsen. Maar anderen moeten die informatie wel aanreiken. Vaak zijn mensen óf op de techniek, óf op de inhoud gericht. De techniek- mensen zijn handig in het schrijven van een website en de inhoud- mensen hebben daar geen bemoeienis mee, maar richten zich op de inhoud. Vaste afspraken, regelmatige evaluatie en bijstelling is noodzakelijk.

Beamer

Wekelijks gebruik in iedere dienst, vraagt om een goed functionerende commissie, en vooral om discipline bij alle betrokkenen. Niet in de laatste plaats de predikant, die de belangrijkste input moet leveren. Er is heel goed werkende software beschikbaar (zie www.preeksteun.nl) waarmee op relatief eenvoudige wijze een totale dienst kan worden ondersteund. De voorbereiding daarvan vraagt wel tijd. Afspraken over wie wanneer wat klaar moet hebben, dienen nagekomen te worden want anders haakt menigeen snel af!

In de gemeente waar ik lid ben houden we 6 diensten op een zondag. Er zijn ongeveer 45 mensen die de diensten qua presentatie voorbereiden. De predikanten hebben tot uiterlijk vrijdag 18.00 uur de gelegenheid om alle onderdelen aan te leveren. Tot vlak voor de dienst kunnen kleine dingen nog gewijzigd worden. De gebruikte software maakt het altijd mogelijk om ieder lied te allen tijde binnen enkele seconden op het scherm te tonen, ook al is dat niet vooraf afgesproken. Dat geeft voldoende flexibiliteit. Zo werkt het goed!

De kosten

Hoe meer men wil, hoe meer het kost. De kosten voor een website zijn doorgaans laag, maar over het gebruik van beamers moet goed nagedacht worden.

Een "beamertje" van de plaatselijke buurtwinkel is niet genoeg!

Bepalend is de lengte van de zaal, de hoeveelheid licht, de afstand van de beamer tot het scherm en de omvang van het scherm. Daarbij speelt de kwaliteit een doorslaggevende rol. (Een beamer met minder dan 2600 Ansilumen kan ik niet aanbevelen omdat het beeld te korrelig wordt.)

Naast een beamer is sowieso een computer nodig, tevens legale software en een Licentie om liederen te mogen tonen in een bijeenkomst. In Nederland is deze licentie tegen betaling te verkrijgen bij de organisatie CClicentie (zie www.preeksteun.nl).

Sommige gemeenten hebben naast een beamer ook een digitale camera in de dienst. Men kan bijvoorbeeld een doop ingezoomd op het scherm tonen. De aanwezigen kunnen zodoende van dichtbij dit prachtige sacrament intensief meebelevén. Al met al kunnen de kosten aardig oplopen en ze keren jaarlijks (deels) terug wegens onderhoud en groei in de wensen en mogelijkheden.

Onderlinge verbondenheid

De techniek maakt het mogelijk zo goed als alles met elkaar in verbinding te stellen.

De diensten worden ondersteund met een Beamer projectie op een scherm, tevens wordt een digitale opname met een camera gemaakt en het geluid kan via de eigen website van de gemeente live uitgezonden worden. Achteraf kunnen belangstellenden een DVD bestellen met daarop de desbetreffende dienst of een CD waar alleen een geluidsopname op staat.

In de nabije toekomst kan iedere gemeente live via internet de diensten in beeld en geluid "uitzenden" zoals we dat nu kennen van televisie. Internet wordt daar momenteel voor klaar gemaakt.

Blijft echter de vraag naar onze diepste motivatie. Als het gaat om "het opleuken van..." of "de techniek biedt de mogelijkheid dus we doen het", begin er dan niet aan. deze prachtige mogelijkheden om veel werk in de kerk te ondersteunen, vragen mensen die hun technische gaven willen inzetten vanuit een diepe motivatie om daarin hun God en Heiland te dienen! Het nieuwtje is er gauw af. Zonder die innerlijke motivatie ("roeping") houdt niemand het vol!

W.M. Hovestad

Lid Christelijke Gereformeerde Kerk Zwolle

Functie's: Coördinatie ouderling, voorzitter redactie website en beamteam, lid van cluster communicatie.
Webmaster landelijke website cgk.nl

